

DÜĞÜMLERE BİTİŞİK

Merve Sevde Selvi

YAYIN NU: 1609

EDEBÎ ESERLER: 841

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-018-0

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul

Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Tashih: Zeynep Arpacı

Kapak Resmi: Carl Fredrik Hill, *Vattenfall med två hjortar*

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: İMAK OFSET BASIM YAYIN SAN. VE TIC. LTD. ŞTİ.
Akçaburgaz Mah. 137. Sok.No: 12 Esenyurt / İstanbul / TÜRKİYE
Sertifika Numarası: 45523 Tel: (0212) 444 62 18

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği
akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya
edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul - 2021

Merve Sevde Selvi: 1989 yılında doğdu. 2011 yılında Kırıkkale Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Yüksek lisansını aynı üniversitede tamamlayarak Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde doktora başladı. Hâlâ adı geçen üniversitede doktora öğrencisidir.

Ayarsız ve Söğüt dergilerinde öyküleri yayımlandı. *Düğümlere Bitişik*, yazarın ilk öykü kitabıdır.

İÇİNDEKİLER

Ah Bre Selanik! / 9

Vedia / 21

Ben Buralı Değilim / 29

Küseğen / 37

Elhamra Sineması Takdim Eder / 43

Düğümlere Bitişik / 55

Dağların Çağrısı / 61

Yol / 73

Yoldan Gelen / 81

Şizodüş / 89

Üzüm Buğusu / 97

Bağ Bozumu / 107

Kanama / 115

Bir Yaşam Taslağı / 123

Psychedelia/Sarı Güneş Işıkları / 137

AH BRE SELANİK!

AYAK bastığım o ilk anda bulandı her şey. Belirsiz bir insan çamuruna bulandı. Suretler, sıfatlar, bedenler, kalabalıklar, insanlar, insanlar ve insanlar... Ki sırtlarında vatanları, toprakları, evleri, geçmişleri; ruhlarında yükleri, hasretleri, hayalleri, ateşleri... Yükler, denkler, bohçalar, çıkınlar, sarı benizler, düşük omuzlu yorgun bedenler, geçmişler, evler, hasretler ve hayaller birbirine karışıyor; düğümleniyor, çoğalıyor, beni çevreliyor, beni yutuyor, beni yok etmek istiyordu.

Erkeklerin öfkeli ve buyurgan konuşmaları, kadınların inleyişlerinde dağılıyor; kalabalıktan huysuzlanan keçi, koyun, tavuk gibi türlü çiftlik hayvanının sesi, çocukların feryatlarıyla iç içe geçiyordu. Burada, mahşerî kalabalığın içindeydim. Hayır, bu, mahşerî bir kalabalık değil mahşerin kendisiydi. İlk adımımı. Sendeledim. İkinci adımında yüzükoyun bıraktım kendimi topraksızlığın güvertesine. Ağlayası olanlar için düşmek bahanedir. Yüzümü yerden kaldırmadan iç çekerek ağladım. Geride kalan her şey gibi, her şeyini geride bırakan herkes gibi ağladım. Terekte ıssız kalan üç beş bakır sahan nasıl ağlar bilir misiniz? Ya sandık diplerinde bırakılan lavanta kokulu kanaviçeler? Kör pencerelerde uçuşan patiska perdeler? Dere boyundaki söğütler, gölgesindeki körebeler, üçtaşlar, yamaçlardaki mezarlar, mezar üstlerindeki türlü çiçekler ve dahi yabani otlar... Hepsi insanların arkasından ağladılar. Koynumuzda getirdiğimiz evlerimizin anahtarlarına ve içimizde yeşerttiğimiz geri dönme umuduna sarılarak biz de ağladık. Bir ölü olsaydım, toprağa karışan her şeye karışabilecek bir ölü, şu dağların mor lavantalarında koku, şu ağacın

VEDÍA

Selanik, 1911

“Bahsettiğiniz lisanda sadelik mücahedeşi, fikirlerime tevafuk ediyor lakin sadece lisan, meseleyi teferruatıyla ele almakta kâfi gelmez. Ben, mevzuu bütün mefkûreleriyle ele almanın icap ettiğini düşünmekteyim.”
“Şüphesiz ki bu mesele siyasî, içtimaî, vicdanî ve mukaddes bir vazifemizdir!”

İstanbul, 1912

“Her yer karla örtülü. Ebedî sükûtu barındıran beyazlık, yeryüzünün hudutlarını silmiş, her şeyi kendinde yok ediyor. Yer nerede bitiyor, gök nerede başlıyor bilinmez bir meydandayım. Alaca karanlık üzerimize kapanıyor. Bıçak gibi keskin bir yel yüzümüzü kesiyor. Birileri uğultuyla konuşuyor. Yığılıyorum sırt üstü. Alaca karanlık üzerime kapanıyor. Mevcudiyetimin müphem yerlerinden oluk oluk sühnet akıyor.”

KAPI, arka arkaya vurulduğunda sıçrayarak kalktım yaktaktan. Orhan, yazı masasındaydı, eliyle arka tarafa geçmemi işaret etti. Parmak uçlarımda arka odaya geçtim. Bir baskın hâlinde saklanmak için gizli bir geçit inşa etmiştik bu odaya. Kapı yumrukların şiddetiyle sarsılırken, cılız bir ses duyuldu:

“Orhan Ağabey! Açın...”

Elfida'nın sesi idi bu, arka odadan koşarak geldim. Bembeyaz kesilmiş, tir tir titriyordu.

“Vaziyet berbat! Korkunç...”

“Sakin ol ve ne olduğunu anlat.”

“Sarayburnu'nda, Sirkeci İstasyonu civarında, Şehremini Meydanı'nda yüzlerce kolerallı asker yollarda, bostanlarda yatıyor. Hastaneler aç biilaç askerle dolu. Her gün vagon vagon muhacir taşıyor Rumeli'den. Zavallı ve biçareler... Yer yok, ecza yok, yiyecek yok, urba yok, yetmiyoruz, yaraları iyi edemiyoruz daha da fenası artık ümidim yok, kudretim yok...”

“Ümidini yitiremezsin Elfida! Her şeyini yitirebilirsin lakin zafere olan inancını ve ümidini yitiremezsin. Sabaha kadar şu masanın başında bu savaşın fikrî cephesinde zaferler kazanmak için kalem oynattım. Herkes üzerine düşen vazifeyi ifa etmekle mükellef. Önce gazeteye uğra-

BEN BURALI DEĞİLİM

Sabaha karşı kurtulmuş; yalan dünyadan, garipliğinden, gurbetliğinden, aczinden. Çiçekli pazen geceliğinin yakası açık; yüzünde, boynunda, bağrında sükûn.

Hafifledi mi kocana bağrındaki ağırlık?

aman ölüm zalım ölüm

O gece, kardeşlerimin yanından sıyrılıp anamın yanına kaçtım. “Ana! Şuramda bir şey sıkar beni.” Kınalı ellerimi bağrıma vurup “Şuramda ana,” dediydim. Bayrama az vakit var diye kınalamışlardı ellerimi. Anamın da elleri kınalıydı; ince, zarif parmaklarıyla saçlarımı çekti alnımdan. Kucakladı, sardı beni. Bir dua varmış; bağı sıkılanlar, gönlü daralanlar okursa selamet bulurmuş. Bana o duayı belletti. Önce o söyledi, sonra ben. Önce o, sonra ben. Anam. Ben. “Elem neşrah leke sadrâk,” “Belini büken yükünü üzerinden kaldırmadık mı?” “...güçlkle beraber bir kolaylık vardır,” “Ve ila Rabbike ferğab,” Defaatle baştan baştan, ta ki zavallı çocuk gönlüm uykuya düşene dek. Vakit nicedir hiç bilmem; bigâne sesler, telaş, kargaşa... Biri kaptı beni anamın koynundan, kapının eşiğine atıverdi. Ayaklar sökün etti; kadınlar, feryat figan sökün etti. Ben eşikteyim. İçimden ana diye feryat etmek geliyor. Yutkunuyorum. Yutkunup baştan başlıyorum. “Bağrıma açıp genişlet! Anamın bağrını da genişlet! Anamın yükünü hafiflet... Anamın yükü, bana da ağır, yükleyip bükme belimi.”

Bir tahtaya uzatmışlar anamı, çıkardılar odadan. Peşi sıra gittim. “Ananı yıkayacağız duruver,” dediler. Durmam. Durmadım. Anam beni yıkarken sorardı, “Yaşlanınca sen de beni yıkasan mı mar kız?” Anamı ben yıkarım. Suyunu ben dökerim. Anamı ben kimseye yıkatmam. Suyunu ben dökerim. Elime paslı demir bir tas verdiler. “Gufrâneke yâ rahmân.” Sola çeviriyorlar anamı, sağına döküyorum suyu. “Gufrâneke yâ rahmân.” Benim tek bildiğim anamın

KÜSEĞEN

BASIK tavan, floresanın beyaz ışığı, eter kokusu gırtlığıma çöker gibi olduğunda can havliyle kapının önüne attım kendimi. Bir sigara yaktım.

“Beyim! Hey Hacı Abi! ... Kime diyoruz hemşerim! Cıh... Cıh... Cıh...”

Omzuma bir el dokundu; kibrini baygın bakışlarında gizleyen güvenlik görevlisi, sarı çizgilerle hudutlandırılmış zeminin içinde “Sigara içilmez” yazan yeri göstererek, eğreti ama ivedi bir el hareketiyle çizginin öbür tarafına geçmemi işaret etti; geçtim.

“Oğlum, anan seni doğururken küstüm otuna tutunup ondan mı güç almış? Ulan erkeksin sen erkek! Karı gibi küsüp durmak neden?” Başımı eğdim; içim dolup taşıyordu; korkudan ağzımı sımsıkı kapadım. İçin için ağlarken “Hık!” diye bir ses çıktı gırtlığımdan. Omzuma ittirir gibi vurup “Ne ağlarsın be?” diye, sitemli sitemli sordu. Beklemediğim bu sert dokunuşla, bir iki adım ileriye atılarak sendeledim. Sendeleyle kırınglıgım ve küskünlüğüm arttı. Mahcup bir mağlubiyetle koşmaya başladım. Nereye koştüğümü bilmeden, oradan hemen uzaklaşmak arzusuyla var gücümle koşuyor, hızlandıkça hızlanıyordum. Arkamdan bağırıldı: “Ulan eşşoğlşek! Nere gidersin?” Sesi bile beni yakalayamasın diye, tabana kuvvet kaçmaya devam ettim. “Bana bakasın, dönüp dolaşıp gelcen yer ev!” Bir sınırı geçmiş olmalıydım ki sesi bir yabancınkı gibi geldi kulağıma. Sanki ben, başka âleme geçmiştim; o, başka âlemde kalmıştı. Yine de durmadan koştum, koştum, koştum. Dizlerimin kesildiğini duyunca

ELHAMRA SİNEMASI TAKDİM

EDER

SICAKTI, çok sıcak; görebildiğim her şeyle gözlerimin arasında sarı, ince bir toz bulutu perdeleniyor; ufka doğru sarının tonu koyulaşüyor, perde kalınlaşıyordu. Başımı sokacak bir kuz bulamadığım gibi çişim de iyiden iyiyeye sıkıştırmıştı. Benim gibi güneşin altında, avare avare dolanıp kuğurdayarak yem arayan birkaç güvercin, birden havalandı. Onlarla birlikte gözlerim de gayriihtiyari havalandı ve duvardaki rengârenk afişlerle buluştu. Sağlı sollu asılı afişlerle büyülenmişçesine, duvar boyunca yürüdüm. Mağara ağzını andıran geniş kapıya vardım. Bu azametli kapının serinliği, afişlerden daha davetkârdı. “Elhamra Sineması.”

“Serseri Âşık.” Sahneye düşen ışık, dal gibi bir kadını aydınlattı ilkin. Bu zarif kadın sağ elinde mikrofon, sol elinde bir gül, ince bedenini saran tiril tiril elbisesini savurarak sahnenin bir ucundan diğerine süzülüyor, bir yandan da şarkı söylüyordu. Billur sesi mi yoksa kuğu gibi zarif iki omzu mu beni mest etmişti bilemedim. “Uzun yıllar ötesinden, hatırını sorayım mı? Sana gönül bahçesinden, bir demet gül vereyim mi?” der demez, elindeki gülü bize doğru attı; güle doğru atıldım. Yan sandalyedeki Lethia, koluma girerek kıkırdadı. “Şşşş...” diyerek onu susturdum. Gülü, sahnenin önündeki masalardan birinde oturan yakışıklı bir adam yakaladı; burnuna götürdü, gülün kokusunu içine çekerken sahnedeki kadına kaş altından âşık bir bakış attı. Bu bakışı, muhakkak bellemeliydim. Lethia biraz daha sokularak elini dizime koydu. Onun sıcaklığı, aklımı başımdan alıyordu. Karanlığı fırsat

DÜĞÜMLERE BİTİŞİK

ADIMI üstümden düşürmenin hürriyetiyle konuşuyorum, çağrılmayı artık ummadığım yerden.

Son tren kalkalı hayli olmuş. Sessizlik büyüdükçe büyüyor. İstasyon saçaklarının altındaki bankta, yan yana oturuyoruz. Art arda istifli kara vagonlar, az ileride karanlığa ulanıyor. Gövdelerinden yükselen pas tadı, asılı kalmış havada. Dilimi değdirirsem diye geçiriyorum. Soluğumun sıcakıyla çözülen sırdan, gözlerim ürküyor. Sekerek vagonların arasına karışıyor. Zifiri karanlığa karışmadan narin boynunu çevirip bakıyor. “Kalk peşime düş!” çağrısı bu. Cesur değilim. Beriden öteye uzanan bir şey var. İçeriden dışarıya. Ellerime, ayaklarıma dolanan bir şey. Ellerime dolanıyor. Sımsıkı sarıyor. Belki keskin. Soğuk mu ıslak mı? Dolaşık. Ellerimi savuruyorum. Daha hızlı. Sıyrıp at! Uzaktan bir tren düdüğü çalınıyor kulaklarımıza. Ellerim ne kadar umutsuz, o kadar dermansız düşüyor kucağıma. Raylar şavkıyor. Kar başlıyor.

“Posta treni gördün mü hiç?”

Omuz silkiyorum. Omuzlarıma da dolanıyor.

“İnsanlarla mektuplar yan yana taşınır. Berikinin hasreti, ötekine karışır. Yollar, yollara eklenir. Ha geldi ha gelecek... Onca zaman sonra hangisi mektup hangisi insan ayırđına mı varılır?”

Konuşacak gibi oluyorum. Dilimde bir şey dolaşık.

“Bir keresinde böyle bir trende bulundum. Ama evvelinde rüyasını gördüm. Bir tren görmesi rüyasında, insanın, uzaklara mı yorulmalı? Yormadım. Fakat gözlerim, aklım ve ruhum trenle doldu. Şehrin kıyısından, nehre